

“Els diversos nivells de realitat del llibre intenten explicar el sentit de l’existència”

Iolanda Batallé Prats (Barcelona, 1971), periodista i editora, publica a Amsterdam la seva primera novel·la, *La memòria de les formigues*.

—Heu volgut explicar moltes coses, com més millor, de la infantesa, adolescència i joventut, i de la formació familiar i sentimental, d’una dona periodista, ja casada, que decideix, d’acord amb el marit, fer un tomb radical a la seva vida i menar un tractor de neteja, a la platja.

—La novel·la sorgeix d’una imatge molt clara, la d’un tractor que neteja la platja, fent dibuixos sobre la sorra. És una imatge que em perseguia, la d’una persona que pot passar moltes hores tancada en un tractor. I això em va portar a explicar la vida d’aquesta dona. La idea inicial és la de la dona que neteja i dibuixa, dos verbs molt potents i de contingut ritual. Això la porta a recordar i exorcitzar la vida, i a fer-ho des del món del tractor.

Com fa amb el tractor metafòricament, neteja la seva vida i l’exorcitza, a 44 anys. Més que la voluntat d’explicar les coses perquè sí és la voluntat d’explicar allò que ella neteja i el món cap al qual va.

—És un tomb sorprenent. Cal ser molt valenta i madura per a no considerar-ho una derrota, no?

—No ho viu com una derrota, ans al contrari, tot i que des de fora pot semblar-ho. Tots dos van a trobar una nova forma de vida. Renuncien a l’obligació de ser feliços, tal com ens hi obliga la societat de consum. A orient la felicitat és absència de dolor, però a occident s’ha mercantilitzat, perquè si ets feliç produeixes més.

—No exposeu quin serà el final d’aquesta nova vida.

—El final és obert, no se sap quant de temps treballarà amb el tractor.

—La seva vida de jove i adolescent, intensa, espontània i poc pensada, és representativa de les noies que ara en tenen quaranta, o menys?

—Hi ha una voluntat generacional i pot representar els fills de la generació progressista del Maig del 68, amb totes les contradiccions que porten al damunt. Sí que vol ser representativa d’una generació, formada en la recerca del triomf. Això a banda, m’ha interessat mostrar la importància de les

Iolanda Batallé publica la seva primera novel·la, *La memòria de les formigues*, al segell Amsterdam.

relacions intergeneracionals, fer un crit al valor d’aquestes relacions. Per això té tant de paper la veu de l’àvia. M’agrada donar importància als personatges secundaris. La idea és que tots som secundaris, encara que ens creguem protagonistes, que tots som la mateixa persona i tots busquen el sentit de la seva vida. La veu de la protagonista és propera al lector i, a través dels personatges secundaris, més lectors es podran identificar amb la novel·la.

—Quins diríeu que són els personatges principals de la novel·la?

—La Joana i la seva àvia. Però per a mi el protagonisme de la novel·la són les seves veus, veus que busquen el sentit de l’existència.

—Quin objectiu persegueix la varietat formal dels capítols, amb dietaris, correus electrònics, contes, trucades, converses, etc.?

—Aquest ventall fa que la novel·la sigui com una novel·la riu que et

porta des de la sorra fins al fons de la mar, per dir-ho amb una imatge romàntica. Són línies de diferents nivells de realitat, però que, d’alguna manera, cadascuna al seu nivell intenta explicar, a la seva manera, el sentit de l’existència.

—Amb l’àvia recordeu el paper que els avis havien tingut tradicionalment en la formació de les noves generacions?

—Totalment. Sí, hi ha aquesta apologia dels avis i de les persones grans, de la relació entre nens i grans. I també de la importància de prendre consciència de l’envelliment i de la mort. Crec que la força de la Joana ve de la relació amb l’àvia i de la mort de l’àvia. Quan no té el pilar de l’àvia es pregunta què fa.

—No distingiu les diverses etapes, o fases, en el creixement de la Joana. Com si, de jove o d’adolescent, no avançés gens en la seva formació.

—Són anys de bogeria, està absolutament perduda. El títol, *La memòria de les formigues*, m’anava bé per diversos motius. Una, el joc infantil. Després, perquè les formigues no tenen memòria, i ella també vol perdre la memòria, alliberar-se’n i començar una nova vida. I també perquè, de lluny, les persones semblen formigues.

Lluís Bonada